

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zabvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Avstrijski „Veto“ pa Slovani.

Po izvolitvi papeža Pija X. in takoj po smrti Leona XIII. in dalje do danes so se po evropskih novinah razgovarjali o tako zvanem »Veto« starh evropskih držav, kolikor so imele ali še imajo celo neposreden vpliv ob volitvi papeževi. Beseda »veto« je latinska in pomenja: »p r e p o v e d u j e m«. Beseda je v zgodovini najbolj znana vsled tega, da so v nekdanjem poljskem parlamentu besedo »veto« rabili in zlorabljali v to, da ni prišlo ne do neugodnih in niti ne do dobrih sklepov.

Kar se dostaja volitev papežev, si poleg drugih držav tudi Avstrija prisvaja pravico, s katero naznanja zbranim kardinalom, da je ta ali oni kardinal kakor papež ne bi bil po volji. Glede na naslednika Leona XIII. so se bali v trozvezi, da bi prodrli bivši državni tajnik Leona XIII., kardinal Rampolla, ker so sodili, da je bil nasprotnik trozveze, in da je v mnogih vprašanih tako vplival na Leona XIII., da tudi avstrijski diplomaciji ni bilo po volji. Zato so v trozvezi porabljali mogočni aparat protislovanskih novin, da bi ne bil Rampolla izvoljen za rimskega papeža.

Po izvolitvi Pija X. pa je nastal novinarski prepir o vprašanju, ali je Avstrija porabila svoje pravo o »Veto« ali ne. Nekateri so to zanikali, drugi pa trdovratno do kazovali, da je ravno avstrijska diplomacija preprečila izvolitev kardinala Rampolle. Šum le ni hotel ponehati; naposled se je naša vlada za vnanje stvari oglasila v svojem znanem organu »Fremdenblatt« ter pri znanala, da je v resnici porabila svoje pravo ob izvolitvi Pija X. V izjavi našega ministerstva za zunanje stvari je naravnost povedano, da so zadovoljni, da je izbran Pij X. kot »zmeren in trden« v smislu zaželjenega »miroljubnega« in »spravljivega« papeža. Pristavlja se, da bi se bile poslednji čase pojavljale »diferencije«, kakoršne bi se ne smele nahajati v razmerju med cerkvijo in državo.

S to izjavo naravnost očita naša vlada za zunanje stvari vatikanski politiki, da v poslednji čas ni bila v soglasju z avstrijsko politiko, kakoršno zastopa naša vlada. »Fremdenblatt« dodaja, da ravno iz tega navskrižja sledi, da je Avstrija v lastnem interesu imela vzroka, da je s svojim pravom vplivala na poslednji konklave. S tem se hoče naša diplomacija oprati pred očitanjem, češ, da je stala pod vplivom in pritiskom Nemčije, ali v obče pod vplivom zaveznic trozveze.

Naj pa je že avstrijska vlada za zunanje stvari ali iz svoje inicijative ali pa pod zunanjim vplivom delovala proti izvolitvi kar-

dinala Rampolle: Slovanom zadošča najprej faktum, da se je tako zgodilo.

Diferencije, katere povdarja organ našega ministerstva za vnanje stvari, utegnejo biti razbčene. Nekotiko jih je v obče znanih, nekatere pa so gotovo še pokrite. Madjarom n. p. ni bilo po godu, da je Vatikan nasprotoval smeram za uveljavljenje novih cerkvenih zakonov na Ogrskem. Nedavno ni bilo všeč Madjarom, da niso prodrli s kandidatuvo jednega Madjarom priljubljnega škofa za kardinala.

Nemškimi krščanskimi socijalcem je v dobrem spomnu, da je avstrijska vlada nasprotovala v vatikanu gibanju teh socijalcov, a ni dosegla posebnega.

No, Slovanom ni toliko do tega, koliko nasprotij in navskrižij je bilo v obče med avstrijsko, ogrskimi vladami in skupno diplomacijo pa Vatikanom, kolikor pa do dejstev, da so ta nasprotja sezala tudi v interese slovanskih narodov Avstro-Ogerske.

V drugi zvezi smo omenili, da glagolski misal za črnogorske katolike je imel nasprotnike v naši državi. Strossmajer ni postal kardinal, ker njega Slovanstvu koristno delovanje ni ugajalo ne madjarski, ne to stranski in v obče ne skupni politiki, zastopani po naši diplomaciji. Ljubljanski nekdanji knezoškof Messia je postal knez nadškof Gorški in naposled kardinal vsled soglasanja in podpiranja take cerkvene politike, kakoršna izvršujeta tradicionalno avstrijska diplomacija in obojestranska notranja politika.

B rba zastran zavoda sv. Jeronima v Rimu in borba za glagolico in proti njej dokazuje, da za vladanja Leona XIII. vatican ni imel opraviti samo s stremljenji Hrvatov in v obče avstro-ogrskih Slovanov, temveč tudi z avstrijsko diplomacijo. Vse, kar bi zahtevali Slovani avstro-ogrski pri Vatikanu, se presojuje tudi s stališča avstro-ogrške politike. Ako je na rimskem prestolu papež, ki bi rad ugodel Slovanom, prihaja v nasprotje z avstro-ogrsko politiko; ako je pa sam v soglasju s tako politiko, potem, seveda, Slovani še teže kaj dosežajo.

Ako premišljujemo sedaj dejstvo, da se pri naši vladi za zunanje stvari veselje izvolitve Pija X. je to indirektno dokaz, da bodo imeli Hrvati, Slovenci in drugi zapadni katoliški Slovani odslej še teže položenje v cerkvenem stremljenju, nego za Leona XIII.

To pa je dokaz, kako napačna je bila tudi kranjska politika, posebno politika »Slovenskega Naroda«, in kakó napačna je ab-

soluta trditev, kakor da bi nam Vatikan ne hotel dati ničesar. Vatikan ni sam absoluten odlčevalec. On se mora boriti tudi s politiko držav. Leon XIII., s svojim, recimo, pomočnikom kardinalom Rampollo, je pa imel vsaj dvoje voljo, da bi ugodil kolikor možno cerkvenim interesom Slovanov. Pij X. pa ne bo imel tiste moralne sile, kakor Leon XIII. To pa že radi tega ne, ker bo spoznaval iz delovanja in aktov Leona XIII., da to in ono ni bilo po godu avstro-ogrski politiki in diplomaciji. Tu ima »Slov. Narod« eklatan ten, za Slovane, žal, jako neprijeten dokaz za to, kaka je v Vatikanu, in da ni vsejedno, kateri papež zaseda stolico sv. Petra! Za Slovane avstro-ogrške v obče in za Hrvate pa Slovane posebe proizhajata iz takih razmer med občo svetovno, pri nas avstro-ogrsko politiko, in pa Vatikanom, potreba in dolžnost, da slovanski narodi pripravljajo množice svoje prek in prek za to, kar hčejo doseči pri Vatikanu. Le s pomočjo in pod pritiskom širih narodnih množic se morejo slovanski narodi nadejati uspehov pri Vatikanu, naj si bodo pojedini papeži in pa obča politika takega ali nasprotnega mišljenja. Položenje se je poslabšalo tudi za cerkveno politiko in toliko večega napora bo treba od slovanske strani.

Fr. Podgornik.

Politični pregled.

V Trstu, 18. avgusta 1903.

Sokolska slavnost v Budjevovcah

Kakor so že razmere v Avstriji, so tudi take slavnosti velikega pomena. V nedeljo je bila velika sokolska slavnost v Budjevovcah. Ta slavnost je političnega pomena zato, ker nam je prinesla zopet dokaz, kakovo je tisto nemško »posestno stanje«, katero si hočejo Nemci (pa vlada žajmi) ohraniti na vsak način. — Budjevovci so tudi »nemško mesto« z nemškim zastopom. V tem mestu so povodom sokolske slavnosti tudi Nemci priredili svoj »trutzfest« in so v ta namen razvili grozno reklamo. In kako je prišlo? Sokolski slavnostni spreved je bil velikanski, ogromen, in plapolalo je nešteto zastav na hišah Čehov. Nemci pa se niti niso upali razveseliti zastav in so slavnostni spreved odpovedali, ker jih je bilo sram in ker so videli, kako bi potem še le videl vsak kdo, kako malo nemško je mesto Budjevovci. Velikanski je bil tudi prizor ob dohajanju osebnih vlakov, ki so vozili Sokole. Na kolodvoru se je zbrala ogromna množica, ki je razoglava pevala »Kde domov muj«. Ob

to kaj drugega, zlasti radi tega, ker ste Poljakinja.

In solze so ji znovič jele teči po licu, toda pogledala ga je hvaležno s svojimi plavkastimi očmi, on pa je poiskal steklenico z vinom, nalil pol čaše in nudeč ji jo, dejal: »Pijte, gospodična! Imam nekje tu li biškote, toda vrag vedi kje. Prosim, bodite mirna.

Po teh besedah jo je s svojimi pošteni očmi sočutno pogledal in črez trenutek dejal:

»Ravno dete!«
Na to je odšel ter jel znovič pospravljati stojalo na svoje prejšnje mesto, govoreč ob enem:

»Danes ni nič z najinim delom. Vi ste preveč ganjeni. Jutri zarano se poprimeva dela, a danes se nekoliko pomeniva. Kdo bi si bil mogel misliti, da Marija Cervi je Poljakinja? Torej vaš ded je Poljak? Tako? Ali še živi?«

»Živi, toda že dve leti ne hodi več.«

»Kako mu je ime?«

»Orisjevič«, odvrnila je ona nekako v tujščini.

In besede so se ji spremenile v ihtenje. Svirski se je obrnil proti španjski steni, spustil čopič iz rok ter odprl usta. Prevzelo ga je nezadržano začudenje, kajti modelka je govorila z njim v njegovem domačem jeziku.

»Vi ste Poljakinja?«, zaklical je naposled, pozabivši, da jo je še pred trenutkom tikal.

»Tako je, gospod!... To je... moj oče je bil Italjan, toda ded je Poljak...«

Nastalo je znovič molčanje. Svirski si odpiše ter reče:

»Obleci se, gospodična. »Pozovala« boš samo za glavo.«

Ona pa se niti ni še slachila, ker stopila je takoj izza španjske stene, sramežljivega lica vsa zbegana, še polna bojznosti in sledovi solz na licu.

»Hvala vam!...« je rekla. »Vi ste... Prosim vas odpuštanja, toda...«

»Pomirite se, gospodična«, segel ji je Svirski v besedo. »Tu-le je stol! pomirite se! »Pozovali« boste samo za glavo... Nisem vas hotel žaliti. Ali vidite, gospodična, to sliko. Potrebujem vzora evo za to-le figuro... Ker pa vas stane to toliko premagovanja, je

PODLISTEK.

22

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski spisal H. Sienkiewicz.

Poslovenil Podravski.

VI.

Svirski je začel premikati z ropotom stoljalo k oknu in ga ondi primerno uravnovati, pri čemer si je mislil:

»Privadi se in črez en teden se bo sama smejala svoji zadregi.«

Končno je postavil zofo, na kateri bi imela modelka ležati, vzela čopič ter se jel vznemirjati.

»Nu, kako je? Ali si pripravljena?«

Molčanje.

»Nu, odloči se. Kakšna šola je to?«

Na to se je izza španjske stene oglašil tresoč glas, izražajoč milo prošnjo:

»Gospod! Jaz sem si mislila, da... Pri nas doma gospoduje revščina, toda tako... jaz... ne morem!... Ko bi bili vi tako dobri... za samo glavo... bodisi za tri franke... bodisi tudi za dva... ko bi bili vi tako dobri!...«

neopisnem navdušenju množice so odhajali vlaki.

Tako se je godilo v nedeljo v »nemških Budjevovcah«, v kraju, katerega bi hoteli Nemci prištevaty svojemu »posestnemu stanju«. Tudi Budjevovci so tipičen izgled, kako malo morale je v borbi Nemcev za takozvana njihova prava!

Maloruski poslanci iz Galicije in dva iz Bukovine so imeli dne 16. t. m. zborovanje v Lvovu. Predsedoval je znani državni poslanec Romančuk. Tekat resolucije, sklenjene o položaju Malorusov, se ne izroči takoj javnosti, ampak še le čez nekoliko dni. Razpravljali so tudi o elementarnih nezgodah v Galiciji. Zabeležala se bo pomoč od strani države. Simptomatičen je sklep, da letos sporoče čestitke cesarju za rojstni dan na namestništvo, in ne kakor lani — direktno na Dunaj.

Ustaja v Macedoniji. O ruskem podkonzulu Mandelstamu se še sedaj ne ve nič gotovega, da li je še živ ali mrtev. Kakor smo poročali že včeraj, zatrjevale so včerašnje brzojavke, da so Turki ubili tudi Mandelstama, a še danes nimamo o tej vesti uradnega potrdila; istotako pa smo zastonj čakali tudi na uradno dementiranje te vesti. Mesto uradnega dementija te vesti pa je pršla druga zasebna vest, da se namreč pogrša tudi ruski konzul v Solunu, Giers. Ako se tudi vesti o umorih Mandelstama in Giersa potrdijo, bili bi potem že štirje ruski konzuli umorjeni. Kedaj bo ruski potrpežljivosti enkrat konec?

Pred kratkem je osrednji macedonski ustaški odbor svaril Bolgare, naj se ne vozijo po macedonskih železnicah in sedaj se izkazuje, da je imel odbor popolnoma prav, ko je svojim rojakom to priporočal, ker dan za dnevom prihajajo vesti o dinamičnih atentatih proti železniškim vlakom.

Predvčerajšnjim se je zopet dogodil tak atentat na železniški progji Solun-Skoplje. Pri kilometru 48, med Solunom in Ristoraom je namreč zletel v zrak osebni vlak, ki je vozil iz Soluna proti Skoplju.

Vlak je bil poln potnikov in mnogo istih je bilo vsled eksplozije ubitih in ranjenih. Posledice eksplozije so grozne. Pet vozov je bilo popolnoma zdrobljenih in železniški tir je kakih 100 metrov na dolgo popolnoma uničen. Razpok je bil grozovit in ga je bilo slišati na veliko oddaljo. Svoječasno so ustaši v pretilih pismih zapretili, da ne dopuste več nobenemu vlaku cirkulirati po železnicah.

Posebni vlak, ki se je odpeljal iz Skoplja na ogledovanje železniške proge, našel je blizu postaje Zelenika veliko dinamično bombo.

»Poznam to ime. Ali je že dolgo, kar je zapustil domovino?«

»Ded že pet in šestdeset let ni bil v domovini. Poprej je služil v italijanski vojski, a potem v banki v Nici.«

»Koliko je že star?«

»Ded ima že blizu devetdeset let.«

»Vš oče se je imenoval Cervi?«

»Da. Oče je bil doma iz Nice, pa je tudi služil v italijanski vojski.«

»Kako dolgo je že, kar je umrl?«

»Že peto leto.«

»A vsa mati še živi?«

»Mati še živi. Stanujemo skupaj v stari Nici.«

»To je dobro«, odvrnil je Svirski. »A sedaj še eno vprašanje: Ali mati ve, da ste gospodična hoteli postati modelka?«

Na to vprašanje odvrnila je deklica z negotovim glasom:

»Ne. Mati tega ne ve. Gospa Lageat mi je povedala, da mi je mogoče zaslužiti na ta način po pet frankov na dan in ker gospodari pri nas revščina... zelo velika revščina... torej... nisem imela druge poti...«

(Pride še.)

Vojaka, ki je tamkaj stražil železniško progo, našli so mrtvega na tleh, ostali štirje vojaki, ki so sestavljali stražo, bili so težko ranjeni. Presidij ogledovalnega vlaka je umoril 4 železniške delavce in njih načelnika, ker je sumil, da so bili isti sokrivi na atentatu.

Vsled teh dogodkov se je promet na železniški progi Solun-Skoplje popolnoma zastavil.

Ustaši so zopet zažgali eno mohamedansko vas in sicer Žive v okraju Kastorja bitoljskega vilajeta. Od 94 hiš zgorelo jih je 84.

Neki vodja macedonskih ustašev ima je pogovor s poročevalcem nekega ruskega lista, kateremu je sporočil, da je to, kar se sedaj dogaja v Macedoniji, le pričetek balkanske revolucije. To vse da ni še nič proti osemu, kar ima še le priti. V najkrajšem času da pride do velike splošne revolucije, v kar je že pripravljenega dovolj orožja in streljiva. Z dinamitom izvaja se v Macedoniji neodvisnost — je zaključil ustaški glavar.

Bolgarska vlada je odposlala diploma tičnim zastopnikom v Sredu s pomenico, v kateri se ojstro kritizira potopanje turške vlade v Macedoniji. V spomenici dokazuje bolgarska vlada, kako Turčija na vse mogoče načine izzivlje in tlačí slovansko prebivalstvo v Macedoniji. Spomenica zaključuje s trditvijo, da je Turčija sama izzvala sedanjo ustajo v Macedoniji ter da ne more več obdolževati Bolgarije, da ona podpihuje ustaše. Bolgarski ministerski predsednik da je nasproti avstro-ogrskemu in ruskemu diplomatskemu zastopniku izjavil, da Bolgarija ne more več mirno gledati na turške prepotence in nasilstva.

V soboto bil je v Sredu velik ljudski shod, na katerem je bil vnaprejet apel na evropsko javno mnenje in je bila vsprejeta resolucija, v kateri se izjavlja, da se mora macedonsko ustajo smatrati kakor bolgarsko narodno zadevo.

Iz Sredu poročajo, da se je bolgarska vlada pogodila z neko dunajsko tvrdo za nabavo 15 milijonov patronov.

Vsa znamenja torej kažejo, da se na Balkanu pripravlja krvav ples, katerega pa se moramo mi Slovani le radovati, ker vsklije iz prelite krvi svoboda enemu delu jugoslovanskih narodov, ki še vzdihujejo pod krutim jarmom tujcev. Del za delom jugoslovanskih narodov otrasa se svojih rok suženjske verige in slednjič pride čas, ko bodo vsi jugoslovanski narodi na svojih osvobojenih zemljah dihali svobodni zrak.

Tržaške vesti

Odbor političnega društva »Edinost« imel bo danes ob 8. in pol uri zvečer svojo sejo v prostorih »Delalskega polporega društva«. V sejo so vabljeni vsi odborniki in njih namestniki.

Cesarjev rojstni dan. Sinočnja proslava cesarjevega rojstnega dne v našem mestu praznovala se je na način, ki postavlja v jako čudno luč pravljico o »città fedelissima«. Ko so se svoječasno vsakoletnega proslavljanja cesarjevega rojstnega dne udeleževali tudi tržaški Slovenci, se je to dejstvo v uradnih poročilih popolnoma preziralo, sedaj nam pa ta uradna poročila o najboljši volji ne morejo delati krivice, dasiravno so bili tudi tisti štirje veterani, ki so sinoči korakali za godbama, gotovo skoraj izključno Slovenci. No, njih ne sme nikdo smatrati za predstavitelje slovenskega življa v našem mestu.

Večerna vrtna slavnost, katera se je prejšnja leta prirejala v Bošketu, je letos odpadla, a mesto tega se je sinoči nekaj oficijelnih oseb zbralo na nekem parniku zunaj na morju. To je znamenje izvršitve se spremembe v dispoziciji javnosti.

Laška irredenta je tudi letos proslavila po svoje cesarjev rojstni dan in je o tej priliki razposlala po pošti letake z irredentistično vsebino. V tem letaku, ki je bil doposljan tudi našemu listu, zasramuje se vse, kar je avstrijsko in se izraža prepričanje, da se uredništvu irredentistični idejali. Nedosledni pa so ti gospodje irredentarji. V istej sapi, ko zahtevajo priznanje svoje italijanske trobojnice, zaganjajo se v našo slovensko trobojnico, v istej sapi, ko zahtevajo priklopljenje italijanskih pokrajin k Italiji, zahtevajo tudi nekaj, kar jim ne pripada po nikakem pravu, ne zgodovinskem, ne državno-pravnem in še najmanje pa narodnem, v imenu katerega se bojujejo in zahtevajo za

Italijo tudi slovanske dežele ob Adriji: »CASA VOSTRA«, gospoda irredentarji je v Trentinu in na Furlanskem. Ostala Primorska, hrvaško Primorje in Dalmacija, pa so NAŠ DOM! Za Trentin in Furlanijo zmenite se s komur vam drago, kar se tiče slovanskih dežel ob Adriji pa boste računali z nami, Slovani! C-pite?

Župnikom na Katinari pri Trstu je imenovan veleč. g. Josp Stržinar, do sedaj upravitelj župnije Kontovlj.

Poroka. Včeraj se je poročil na magistratu kralj. mest. Prage gospod Vladimír Jelovšek, cand. medic. iz Zagreba s slovensko pisateljico gospo Z. Kveder. B. srečno!

Nemški in italijanski jezik na sodiščih v Dalmaciji. Zadarski »Novi list« piše:

Isto najvišje sodišče na Dunaju, ki je v stvari drs. Ferrija moralo priznati, da ni nikakih pozitivnih zakonov, ki bi odredjali, da je italijanski službeni jezik v Dalmaciji, ampak da se to opravi edino le na navado, bi hotela uvesti sedaj še hujo navado, namreč — nemški jezik. Vse rešitve najvišjega sodišča prihajajo v Dalmacijo v prvi vrsti pisane v nemškem jeziku, a potem še le hrvaški ali italijanski, kakor je že bila uloga stranke. Ako ni za italijanski jezik nobenega pozitivnega zakona, ki bi opravičeval njegov obstanek v sodni stvari, gotovo ni take naredbе glede na nemški jezik. — Dokler bi se moglo še nekako umeti t. i. mačen člena 19. temeljnih zakonov od strani vlade v pogledu na italijanski jezik — ker je v Dalmaciji, če tudi mal odstotek takih ljudi, ki se poslužujejo tega jezika — se pa uporabljanje nemškega jezika kr. ža najočitneje z gori omenjenem temeljnem zakonom. Najvišje sodišče bi moralo biti čuvaj pravice in resnice, ah ravno ono je, ki uvaja nezakonitosti in dela samo težko krivico glede na rabo našega jezika. Tudi to je sad avstrijskega centralizma. Pri nas se uredničuje povsodi, da riba pri glavi smrdi. To nezakonito stopanje najvišjega sodišča pa nima tudi nikakega političnega smisla za Dalmacijo. Kajti ne narod, ki, seveda, ne umeje tega tujega jezika, ampak tudi intelgencija, ki je bila po silih razmer primorana učiti se ta jezik, ne čita nemških rešitev, kadar ima iste dodatne v hrvaškem ali italijanskem jeziku. Vidimo torej, da to uvajanje nemščine ne le da ni zakonito, ampak je tudi nezemelno, ker je brez vsake praktične koristi. Čm tako stoji stvar, ni tu usiljevanje tujega jezika nič družega, nego znak tujinske premoči in dokaz, da na Dunaju vse stoji v službi »Dranga«.

Kar piše »Narodni list« za Dalmacijo, velja tudi za Trst in Primorje. A glavni vzrok, da smo posneli ta izjavljanja, je v tem, da je v njih konstatirano, kako je priznalo tudi najvišje sodišče, da ga ni nobenega zakona, ki bi določal italijanski službeni jezik, da niti ne govorimo o nemškem! Vse se naslanja le na stare navade. Ali glasoviti jurist Ihering je povedal, da tudi tisoč let krivice ne ustvarja niti ene ure pravice! Ob tej izavi sami se razbija vse dokazovanje Italijanov za njih v lingua del foro v deželi, ki je po veliki večini slovenska.

»Slovenskemu Narodu« velja menda pravilo: ne meni se za protidokaze, ampak trdi dalje svojo, in potem bo res, tudi če ni res! Jako komodno pravilo to, ki si je je priredilo ljubljansko glasilo v svojih polemikah z nami Tržačani. Trdi dalje in dalje in — semper aliquid haeret!

Tega svojega — plemenitega pravila se je držal tudi v notici, ki jo je napisal v odgovor na naše štanke, s katerimi smo zavrnila tudi njegovo trditv, da je »Edinost« prenehala biti bojno glasilo zoper Italijane! Izognivši se skrbno vsem našim argumentom ponavlja jednostavno prejšnje trditve in — nekaj že obvisi. Tako vsaj spekulirski prijatelj »Slov. Narod«.

Najbolj označuje »Narodovo« taktiko dejstvo, da pogreva Mauronerjevo afero in trdi, da smo imeli Mauronerjevo škandal pri rekah, a ga nismo izrabili... To je infamna laž. Uredništvo »Edinosti« ni imelo nikdar Mauronerjevega škandala v rokah, to je, vseh tujih podrobnosti iz tega škandala v večini meri, nego so jih imeli vsi listi in torej tudi »Sl. N.«. Pač pa je imel pravdo v rokah gospod dr. Gregorin, a ne morda kakor kakov soudrednik

»Edinosti« ali vodja slovenske stranke, ampak kakor odvetnik, kakor zastopnik pravde stranke, katere interese mora čuvati na vse strani, a ne jih stavljati v nevarnost z nepremišljenim izpostavljanjem dispozicij pred javnost! To, kar insinuira »Slov. Narod« dr. Gregorinu bil bi zločin proti interesu stranke, in torej čin brezvestnosti v svojem poklicu! A tu je vmes še odločilni fakt, da je bila stranka, katero je zastopal dr. Gregorin, italijanska po rodu in mišljenju in ne bi bila dovolila nikdar, da se njena stvar vlačí v boje v slovenske namene. Ne tajimo pa, da bi bil od izida pravde odvisen kolikor toliko tudi naš naroden interes. A to dejstvo je bilo en moment več, ki je govoril za to, da se ne škoduje stvari z nepremišljenim pretiranjem. Sicer pa ni res, da mi nismo izrabili Mauronerjeve afere v vsem obsegu, ko likor je bila pristopaa javnosti. Kdor hoče biti pošten in lojalec, nam mora priznati, da smo pisali na adreso raznih gospodov ravno k stvari Mauronerjevi mnogo ostrih člankov in veliko število notic, tako, da smo večkrat morali izpuščati druge važne stvari, ali smo si morali tu in tam pomagati s prilogo. In vse to samo zato, da smo dovolj izkoristili Mauronerjevo afero!

Na tem izgledu vidijo čitatelji, kako umeje »Slovenski narod«, mest da bi odgovarjal na protiarumente nasprotaka, vlačiti v polemiko vedno nove momente, ki pa ležejo nižje in nižje po svoji etični vrednosti.

Tako je »Slovenski Narod« pogrel tudi svojo staro trditv, da smo priskočili na pomoč sovražnikom slovenskega naroda s tem, da smo bili lani priobčili izvleček iz poročila o občanem zboru avstrijskega Loyda. In to da smo storili v uredniškem delu, torej ne kakor inserat.

Tudi ta poslednja trditv je nesramna laž. Iz knjig naše administracije se prepriča lahko vsakdo, da je bil to plačan inserat torej priobčenje, o katerem ni odločalo uredništvo. Poročilo je bilo res priobčeno v rubriki »gospodarske stvari«. V označenju državnosti, s katero »Slovenski Narod« nas obsipuje z obdolževanji pa naj služi dejstvo, da smo v istem »Slovenskem Narodu« že mnogokrat čitali v rubriki za gospodarske stvari bilanc družeb »Assicurazioni Generali« in »Riunione Adriatica«, v katerih gospodujejo možje, ki so v najtesnejih zvezah s sovražniki slov. naroda in ki so hranitelji in reditelji vladajoče klike na tržaškem magistratu!

Če bi veljala torej obdolžitve, ki jo je »Slov. Narod« naperil proti nam, potem velja še stokrat bolj trditv, da je »Slov. Narod« zaveznik sovražnikov slovenskega naroda v Trstu! Gospod la, ne bodte vendar smešni!

Na višek svoje — lojalnosti nasproti nam pa se je »Slov. Narod« povspel s pripombo: »... prepričani smo, da njena uredniška del sploh z noben denar ni na razpolaganje«.

Mi puščamo na strani vprašanje, ali je »Slov. Narod«, tudi tako mislil kakor je pisal, ali pa — narobe. Ali tudi če ni mislil nič slabega, ne bi bil smel že po pravih najprimutvneje lojalnosti vsaj nasproti osobju našega uredništva napisati one pripombe. Kaj briga nas, kaj si je »Slov. Narod« mislil, za nas je glavno, kaj si je javnost mislila, ko je čitala ono pripombo. A v Trstu je bila soglasna sodba vseh, s katerimi smo govorili o stvari, da je »Slov. Narod« napisal najgršo insinuvacijo na škodo našega uredništva.

A krvava ironija je, da »Slovenski narod« neposredno za notico, v kateri nam očita, da smo prenehali biti bojno glasilo proti Italijanom, prinaša drugo notico, v kateri priznava svoje lastne »tako zване zveze z Nemci«.

Pri »Slov. Narodu« morda ne priznavajo tega, ali dejstva so tako očita, da umeva pri nas že najprimutvnejši mož z žuljavimi rokami, da italijanska nevarnost za obstanek skupnosti slovenskega naroda kar izginja pred nemško nevarnostjo, da je torej vezanje z Nemci nerazumno nevarneje za obstanek našega naroda, nego bi bilo vezanje z Italijani! To kliče tudi zadaj zadarski »Narodni list«, kakor je razvidno na drugem mestu: vse je v službi nemškega »dranga«! Ali mi nismo bili in nismo v nikakih zvezah z Italijani. Mi nismo prenehali biti bojno glasilo proti Italijanom, pač pa nočemo več — in to naj vzamejo na znanje pri »Slov. Na-

rodu« in naši državni mogotci — biti bič, s katerim so izvestni krogi topli laško irredento, a potem — v zalvalo — tudi nas!! Mi imamo vsznejega narodnega dela, z irredento pa naj se pretepajo oni, ki so jo v zgojili in jo — potajujejo!!

Quousque tandem? Sinoči proti 7. uri, torej še ob belem dnevu, so bili italijanski ribiči tako predrzni in nesramni, da so pred licem domačin barkovljskih ribičev vrgli svoje mreže le kakih 20 metrov od obrežja in jih drsali dalje. In tako se dogaja vsaki hip. Quousque tandem? Kako dolgo še bodo imeli italijanski ribiči privilegij za to, da brijejo norce iz vseh dogovorov med Italijo in Avstro-Ogrsko in sosebno iz določila, da morajo italijanski ribiči, kadar love, ostajati najmanje eno miljo od našega obrežja?! Kako dolgo še bodo italijanski ribiči smeli svobodno ubijati za-luzek in ekzistenco domačinov?! Kako dolgo še?! Kajti, kakor love italijanski ribiči, to je naravnost ubijalno za našo ribiško obrt. Tikom našega obrežja rabijo mreže (katerim naši ljudje, če se ne motimo, pravijo »koča«), ki tako temejito strže po duu, da pobira tudi ves najmlajši zarod in celo jajca!

Ali je res ni nikjer pomoči proti tem brezvestnežem in arogantim usiljencem?! Zdi se, da je ni. Kaj pa, ko bi se naši domači obrnili do italijanskega konzula: ker ga v Avstriji ni faktorja, ki bi se hotel potegniti za nas, ali bi morda ne prevzeli vi varstva avstrijskih interesov?!

To zveni sicer malce groteskno in paradokсно, ali v taki državi samih neverjetnosti bodi dovoljena tudi ta misel.

Omenili smo že, da so Barkovljani videli z brega to početje. Ne treba pa praviti, kako ogorčeni so bili. Ako bi bila na naših oblastih sploh navada razmišljati o čem, bi jih zaprosili, naj si malce naslikajo v mislih prizor, ki bi bil navstal, ako bi se bili dali domačini zavesti od jeze in bi poskakali v čolne in bi potem prišlo do boja! Naj si le naslikajo v svojih mislih ta prizor. To bi romali v zapore — domačini!

Torej skrajni čas je že, da se temu napravi konec in sicer priporočamo pomorski oblasti, naj tudi za naše obrežje postavi takega ribarskega nadziralca, kakoršnji so po Istri in Dalmaciji, ki bo strogo pazil, da ne bodo tuji italijanski ribiči kršili določenih jim mej.

Pešpolk št. 97 v Kamniku. Iz Kamnika pišejo: Pešpolk št. 97 je nastanjen od petka v Kamniku ter si je pridobil takoj sreca prebivalstva. Častniki se odlikujejo z izredno prijaznostjo, godba se pa odlikuje z umetnim svirsanjem. Domače skladbe občinstvo glasno odobruje. Včeraj je priredila godba koncert za pogorelece v Bivcu.

Družbi sv. Cirila in Metodija častni člen gosp. Luka Svetec je v spomin temu odlikovanju daroval 200 kron pokriviteljnine s prošnjo, da bi s to pokriviteljnino družbo zastopal vsakokratni najstarejši člen. Ko hvalježno beležimo to vest, želimo, da še dolgo in dolgo dela narodu in družbi v prid prezasluzni rodoljub, sedaj edini družbini častni člen, g. podpredsednik Svetec. Bog ga živi!

Prošnja. Častita načelnštva po družba družbe sv. Cirila in Metodija, ki za leto 1903. še niso naznanila število svojih udov, t. j.: ustanovnikov, letnikov in podpornikov, so naprošena vnovič, naj jih družbenemu vodstvu kar po dopisnicah naznanijo do 5. septembra t. l.

Tatvina. V nodeljo zvečer udrli so tavovi v pisarno veletrgovine z mirodijami Rger, Scholtz & C., ki se nahaja v hiši št. 2. A, ulice Crociera in so pobrali iz raznih predalov nekaj kolekov, znamk in drugih malovrednih predmetov, kar je bilo vse skupaj vredno kakih 35 kron.

Slučajno so redarji dobili v roke jednega teh tatov in sicer 19-letnega, v Trstu rojenega in v Gorico pristojnega mizarja Henrika Černigoj. Černigoj se je namreč včeraj pop. nahajal v krčmi Petra Perinija v zagati Falchi. Ker je Černigoj izgnan iz našega mesta, ga je redarstveni nadzornik Prodan, ki ga je tamkaj našel, odvedel v zapor. Pri njem so našli nekatere, v zgoraj omenjeni pisarni ukradene predmete.

Na delu se je ubil 41-letni zidar A. Brana iz Rocca, hšt. 425. Delal je namreč včeraj popoldne na popraviljanju hiše št. 25 na Stari mitnici. O tem je padel 4 m globoko in se o padcu tako močno poškodoval na glavi, da je sinoči nekoliko po 10. uri zvečer umrl v mestni bolnišnici.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 19.6, ob 2. uri popoldne 26.2 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.0 — Danes plima ob 7.54 predp. in ob 5.46 pop.; oseka ob 0.17 predpoldne in ob 11.11 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Bilek** — **Bilek.** Iz Podgrada nam pišejo: Pod tem naslovom ste priobčili v »Edinosti« od 13. t. m. naš dopis, v katerem smo Vam javili, da bo moral ves naš sodni okraj 4 tedne ostati brez zdravnika, ker je bil g. dr. Tomaž Bilek, obč. zdravnik v Podgradu, pozvan na orožne vaje — in to v zvezi s tem, da je dr. Bilek prošil za oproščanje z ozirom na dejstvo, da je on edini zdravnik v tem okraju, ki bi nikakor ne mogel pogrešati zdravnika za čas, ko bo on, zdravnik, na vajah itd. in je njegovo prošnjo podpirala in priporočala celo e. k. politična oblast, poznavaje dobro naše razmere in uvažujé le-te neoporečne razloge. Zdaj pa smo v prijetoem položaju, da Vam moremo sporočiti z zadovoljstvom, da se je imenovan gospod doktor po 7-dnevni odsotnosti danes že povrnil v Podgrad, kjer ga čaka obilo dela na vse strani. Kajti pomisliti je, koliko bolnikov je že v samem enem tednu izmed 17 tisoč prebivalcev našega okraja moralo brez zdravnika v negotovosti čakati življenje ali smrt! Saj se je vedno videvalo mnogo ljudi prihajati v Podgrad po zdravniško pomoč — a ni je bilo! Zdaj bo gotovo ustrezno vsem, a največ še, seveda, onim revnim bolnikom, ki ne le da ne razpolagajo s potrebnimi sredstvi, da bi si lahko naročili zdravnika od drugod, ampak trpe še drugega pomanjkanja!

Požar. Dne 13. t. m. okolo 2. ure pop. je zščelo goreti v vasi Gročana v Istri. Zgorel je skedenj posestnika Frana Višnjevca — Šepina. Zgorela sta tudi dva nova voza, orodje, nekaj žita in dosti sena. Škoda je precejšnja. Pogorelec je deloma zavarovan. Zažgali so — kakor se sodi najbrže — otroci.

× **Javni shod akad. fer. društva »Adrija« v Gorici in »Edinost«.** Iz Gorice smo prejeli:

»Gorica« od petka je prinesla pod tem naslovom notico, v kateri zavrača nekatere naše trditve v poročilu o tem shodu. Res je, da se je vršil letos od društva »Sloga« sklicani shod v Šempetru z dnevnim redom, navedenim v »Gorici«. Ne da bi hoteli vzbujati kako polemiko, moramo vendar odgovoriti na to, da je bil ta shod tako sklican in se je tudi tako vršil, da se ga ne more imenovati manifestacija našega ljudstva za slovenske šole. Shodi za naše kulturne zahteve imajo pomen le, ako so sklicani od vseh strank, kakor se je to godilo drugod po Slovenskem. Kjer se pa že »a priori« izključujejo pristopi drugih strank, tam se ne more govoriti o volji slovenskega ljudstva sploh. Na Goriškem so »poklicani politični faktorji« vodje obeh domačih strank in ti bi bili morali nastopiti složno v teh vprašanjih. Zaradi tega nam »Gorica« gotovo ne bo zamerjala, ako imenovanega shoda nismo postavili v isto vrsto z manifestacijami slovenskega ljudstva za naše šolstvo. — Podpore od političnih strank dijaštvo res ni imelo; kajti samo oglasi po časopisih niso nikakor dovolj izdatna pomoč. Posebno pa se je »Gorica« omejila le na oglas in na nič drugega. To podporo smo menda dovolj označili z besedo »skoro«.

Kar se pa duhovščine tiče, moramo opaziti, da ob navadnih nedeljah nimajo vsi duhovniki ob 10. uri opravil v cerkvi, ampak nekateri so opraviti svoja opravila že zjutraj. V sled tega smo bili opravičeni pričakovati udeležbe tudi od te strani.

Vesti iz Kranjske.

* **Smrt na slavnosti.** Jožef Kordiš, doma iz Globokega na Gorenjskem, je prišel kakor bivši udeleženec okupacije Bosne in Hercegovine na slavnost 25-letnice v Ljubljano. V Laasnikovi veži ga je zadela kap. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je umrl. Progreda se je udeležil slavnostni odbor, ki je svojemu tovarišu položil na krsto lep venec.

* **25 let star komis.** Na slavnosti 25-letnice okupacije Bosne in Hercegovine je kazal g. Ivan Svetin komis, katerega so spekli Turki 16. avgusta l. 1878 pri Travniku. G. Svetin, ki je takrat služil pri 10. stotaji 3.

batalijona 17. pešpolka, si je takrat komis sprivil za spomin.

* **Zopet velik požar.** Minoli petek je bil velik požar v trgu Vače pri Litiji. Razun cerkve, župnišča in 11 hiš, je požar vpepelil vse. Pogorelo je 34 hišnih številk s kozolei, skladišči in drugimi gospodarskimi poslopji. Požar je zahteval tudi človeško žrtev. Neka starica je namreč umrla na požorišču — od strahu! Neko drugo ženo so le s težavo rešili. V Vačah že poprej ni bilo blagostanja, sedaj pa je zavlada grozovita beda. Šola je razdejana od vrha do tal, pošta je zgorela popolnoma. Ničesar niso mogli rešiti razun nekaj denarnih pisem iz Amerike. In tudi tu kaže vse, da so zanetili — otroci.

* **Celo s sekvestriranjem slovenskih literatov** si hočejo pomagati Nemci na Kranjskem, da ustrezajo svojemu napuhu in svoji oholosti.

Tako je »Grazer Tagespost« iztaknala nekaj tako velikauskega, da moramo to zabeležiti. Čekaje o ulogi, ki sta jo baje igrala nemško junaštvo in nemška kultura na Kranjskem, trdi, da je celo »die Glanzperiode« v slovenski zgodovini z hvatiti »dem deutschen Reformator Truber«. Ali ste slišali ljudje bežjo? Primož Trubar iz Rašice pri Lašah, veliki Jugoslovian, je tudi že Nemec postal! V predah »Grazer Tagespost« namreč! Kmalu poročajo, da so vsa slovensko literaturo do današnjega dne spisali Nemci!

* **De avsk mu stavbenemu društvu v Ljubljani** je ministerstvo dovolilo 5000 K podpore. Gospodarske razmere v tem društvu baje niso razveseljive in so potrebne saniranja.

* **60-letnico organistovskega službovanja** je praznoval minolo soboto v Žeznikih organist in nadučitelj gospod Josip Levičnik.

* **In tako dalje.** V »Slov. Narodu« čitamo:

Sinoči ob 3/8 zvečer se je večja češka družba, v kateri se bile tud 4 dame, ki so prišle v Ljubljano na letovišče poslovila pri jahalnici. En del te družbe je šel po Bleiweisovi cesti. Prišedši mimo Ludwigeve hiše je bila ta družba polita z vodo in sicer se je vtila voda iz dveh oken drugega nadstropja. Iz enega okna se je vtilo kak liter vode z družega pa nekako pol litra. Brez dvoma se je to zgodilo, ker je omenjena družba češki govorila. Eno okno so koj zaprli in tudi hišna vrata so zaklenili, da poklicani policaj ni mogel v hišo, na drugem oknu pa sta se pojavili dve glavi, katerih pa v temi ni bilo mogoče spoznati. Slučaj se je naznanil policiji.

Ali po tem dogodku se ne kaže samo nemško izzivaje, ampak tudi nemško junaštvo ki se pojavlja le tedaj, kadar je na varnem, to je, kadar ima veliko premoč, ali pa — za zaklenjenimi vratmi.

Vesti iz Štajerske.

— **Vse je možno** ob sedanjih razmerah. Opetovano smo se te dni bavili s sodnim tajnikom Markblom v Celju, to je s tistim državnem uradnikom, ki smatra slovensko govorico na sodišču na slovenskih tleh kakor — razžaljenje!! Postopanje tega človeka se ne da kvalificirati, tako odurno je bilo in nezadržljivo z dostojanstvom državnega uradnika. Sedaj pa se razširja vest, da je ta mož v ternu za svetovaleca na okrožnem sodišču v slovenskem okraju celjskem! »Slovincu« zveni ta vest neverjetna. Nam pa ne! Kdor zna biti v današnji Avstriji prav pošteno oduren nasproti Slovanom v svoji službi, ta je že — kakor se pravi — »narejen mož«. Nič ne bomo smeili strmeti, ako bomo čuli nekega lepega dne, da je glasoviti Markhl poskočil više v svojem — dostojanstvu.

— **Prvi občni zbor murskega »Sokola«** se je vršil v nedeljo najsičajneše. »Sl. Narodu« brzojavljajo z Ljutomera:

»Ob vdeležbi 60 členov in zastopnikov celjskega, idrijskega, ljubljanskega in varaždinskega Sokola vršil prvi občni zbor murskega Sokola. Starosto voljen dr. Chloupek. Javnemu shodu popoldne predsedoval dež. posl. Kočvar. Udeležba nad 3000 ljudi. Govorili Sokoli: dr. Ravnihar, podstarosta ljubljanskega Sokola o pomenu sokolske ideje, dr. Pero Magdič, star. varaždinskega Sokola, slovenskemu kmetu, J. Smertnik, načelnik celjskemu Sokolu, o vplivu telovadbe, dr. Vek. Kukovec iz Celja o državljanških

pravica. Navdušenost neopisna. Devet požarnih bramb. Nad sto deklet v narodni noši. Svirala je godba, vmes so peli mešani in moški zbori.

Cvetka na grob učitelja.

T.žek vzduh je ležal nad Prago, ko se je vročega popoldne dne 11. avgusta t. l. pomikal veličasten mrtvaški sprevod od cerkve sv. Štefana proti krasnemu pokopališču v Ošanih, a še težja, tako se Ti je zdelo, je legla britkost na tugujoča srca ogromne, črno odete množice, ki je počasi korakala za zelenjem in cvetjem divno odičeno krsto predragga ranjega... Izraz hvaležnosti in sočutja bil je čitati na obrazu siehernemu. Pa kaj bi se čudili temu!! Ranjki bil je — profesor kirurgije in oni, ki so ga spremljevali na poslednji poti, sestavljali so se največ bodi iz bivših njegovih bolnikov, zahvalivših mu zdravje in življenje, bodi iz bivših njegovih učencev, katerim je leto za leto predaval in predajeval svojo neosežno spretnost — vsem tem je bil jednako ljub in drag ter neprecenljiv dohodelec.

Prof. dr. Karol Maydl rodil se je l. 1853 v Rokytanici na Češkem in uradniške rodline. Posvečivši se medicinskim naukom v Pragi postal je l. 1876. doktor in vstopil kakor operacijski elev na kirurško kliniko. Naslednje leto je služil kakor vojaški zdravnik v Bosni, leto pozneje pa ga je imenoval prof. Albert, znameniti kirurg in za edo rodoljub in pesnik češki, v Inmostu svojim asistentom ter ga je l. 1881. vzel seboj na Dunaj. Tu se je mladi Maydl habilitoval za kirurgijo ter l. 1889. postal izreden profesor in voditelj kirurškega oddelka Rudolfove bolnišnice. Že zgodaj je pokazal, kaj se sme pričakovati od njega! Odločeval se ni samo se svojo rajtemeljitejšo strokovno izobrazbo na strogo moderni podlagi ter najdostopnejšo tehniko, marveč v prvi vsi tudi z odličnimi lastnimi proizvodi svojega genialnega duha v podobi zasnovanja in izvršitve novih operacijskih metod, katerih publikacije so vzbujale občudovanje vega medicinsko znanstvenega sveta ter so mlademu učnjaku priborile svetovno čast in slavo. Radi teh svojih izbornih lastnosti, kakor tudi radi svojega ljudomilga nastopanja bil je že na Dunaju jsko spoštovan in priljubljen — in ni dvoma, da bi bil postal na lici mesta redni profesor, če bi se ne bil odločil, da se poda v matuško Prago v nadaljevanje svojega delovanja, neprecenljivega človeštvu in roduemu plemenu. L. 1885. je deloval za časa srbsko-bolgarske vojske kakor predstojnik vojske bolnišnice v Belogradu. L. 1891 pa je postal reden prof. kirurgije na praški češki univerzi, na kateri je do prerane smrti vršil svojo najplodnejšo delavno-t.

Le strokovno izobraženemu je možno presoditi vrednost njegovih literarnih del, katerih število pretega 70. večinoma strokovno kirurških del; med njimi so nekatera, ki govore o naravnost genialnem zasnutku njegovega bistrega in ustvarjujočega duha. Če pregledaš stavbo moderne kirurgije, naletiš gotovo v vsakem oddelku na odličien in dragocen prispevek prof. Maydla.

V osebnem občeuvaju je bil jako prijeten in ljubeznjiv, lastnosti, ki so mu ostale vedno nespremenjene, da si je v poslednjih letih njegovo zdravje občutno bilo prizadeto. V mladih letih je kakor vojaški zdravnik prestal nevarno malarijo, kakor profesor pa je trpel za kroničnim vnetjem srčnega mišičevja, za katero bolezen je seveda njegov težki poklic, v katerem je imel dan za dan opraviti s kloroformom in sublimatom, najškodljivejši uplival. Toda njemu lastna duševna čilost se ni umaknila telesnim slabostim, in kadar je po izvršeni usopni operaciji sel utrujen na stol, napravil je gotovo par veselih pripomb ter žujimi razvedril sebe in učence zdravnike.

Ravno let se je obhjal 50-letnico svojega rojstva ob kateri priki so mu zdravniki njegove klinike preredili lepo svečanost. V svoji skromnosti se je globoko ginjen zahvaljeval za izkazano mu hvaležnost, toda besede, ki jih je povdarjal ob tej priliki, kaže, da: senectus ipsa est morbus, dale so nam sklepati, da se čuti zelo oslabiljenega. Vendar ni nikdo pričakoval tako nezada ga konca. Delal je do zadnjega trenutka in še deset dni pred smrtjo bil je na kliniki prevezovat zanimiv od njega operovan slučaj.

Maydl je bil pa tudi najzvestejši sin svojega naroda in kakor Čeh — tudi najboljši Slovan. Poznal je vse Slovane in

njih razmere, prihajali so k njemu slovanski kirurgi in zlasti iz Rusije je pogosto prišel kak zdravnik »posmotrite«, kakor se je vedno izražal. Tudi pisec teh vrstic, ki kakor Slovenec ni razvjen dobrih sprejemov na nemških klinikah, imel je priliko spoznati njegovo odločno slovansko srce; ne samo da ga je kakor slovanskega gosta ob izrednem terminu imenoval operacijskem elevom, povpraševal ga je marveč večkrat o slovenskih razmerah, spominjal se nekdanjega slovečega kirurga v Zagrebu, Slovenca dr. Fona itd.

Za češko kirurgijo pomenja smrt prof. Maydla nenadomestno izgubo. Vzgojil si je sicer dosti izbornih mladih kirurgov, toda težko jim bo vsaj deloma nadomestiti velikega mojstra. V e d n a j a m u p a m j a t!

Dr. Živko Lapajne.

Brzojavna poročila.

Premiščenje v sodni stroki.

DUNAJ 18. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Ministerski predsednik kakor voditelj ministerstva za pravosodje je premestil višega pisarniškega predstojnika, Karola Kovacicga, k trgovinskemu in pomorskemu sodišču v Trstu.

Cesarjev rojstni dan.

DUNAJ 18. (B.) V katoliških cerkvah in molitvah drugih veroizpovedanj so bile danes predpoldne slovesne službe božje povodom cesarjevega rojstnega dne. Ob 8 uri zjutraj je bila na vežbalšču v Schmelzu vojaška parada, katere so se udeležile čete dunajske garnizije. Parado si je ogledal nadvojvoda Rainer, na kar je sledila maša na planem, ki jo je daroval škof Belopotocki. Po maši je bilo defiliranje čet pred nadvojvodo.

BUDIMPEŠTA 18. (B.) Povodom cesarjevega rojstnega dne vihrajo zastave na javnih poslopjih, na konzulatih in na mnogih privatnih poslopjih. V vseh cerkvah so bile slovesne službe božje. Vsi listi objavljajo članke povodom cesarjevega rojstnega dne.

Huda nesreča na morju.

HELINGFORT 18. (B.) Vrhni krov neke ladije, ki je vozila v bližnje vasi ljudi k službi božji, se je udrl pod težo velike množice ljudi, ki so popadali ali v morje ali na spodaj stoječe ljudi. O tem je bilo 30—40 ljudij ubitih, mnogi pa težko ranjeni.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GÖNNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)
vpisane zadrage z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih a temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, modern sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MATTONI
GISSHÜBLER
naravnost
odlična klobasa

Pisarna
dr. Gregorina in dr. Slavika
 sprejme
stenografa
 nastop 1. septembra,

Stenografa

išče pisarna dra Ot. Rybář-a in dra J. Abrama v Trstu. Nastop s 1. septembrom t. l.

Trst, Corso 28.
G. DOPLICHER
 Velika zaloga klobukov in čepic vsake vrste
od gl. 1.50 do 3.50.

Poprave in moderniziranje se izvrši najtočnejše.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Caritatis. Prodaja rebrine ure od 3 gl. na prej, zlate ure od 8 gl. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v lišah St. Iva. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I na str. od 1-2 in 5-7 i op.

Kočija v dobrem stanu, z enim ali dvema konjema se takoj proda. Naslov: Jakob Klein d. Molin piccolo nasproti restavraciji. „Alla città di Frankfurt“.

✦ Zahtevajte ✦

bogato ilustrovani cenik pariškega blaga od gumija ki obsega jako zanimive novosti ter se pošilja gratis in franco.

Gummiwaaren Etablissement J. Schwarzmande
 L. DUNAJ, Rothenthurmstrasse 2.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).
 Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

- Popolno opremljene sobe. -
 Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na kolodvor ali brod v Trstu.

FILIJALKA BANKA UNION V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:
 po 2¹/₂% na 6 mesecev
 - 3¹/₂% na 1 leto
 - 3¹/₂% na 1 leto

Napoleone:

po 2¹/₂% na 6 mesecev
 - 2¹/₂% na 1 leto

b) Za giro-conto daje 2¹/₂% do vsakega zneske izplačuje se do 40.000 K a cheque; za večje zneska treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-currentiste inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačilne pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

sraje belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Vezenine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

TRGANJE
 v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se pošluzi **antirheuminega mazila**. Cena steklenice s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gl. 1,20.

KAŠELJ
 preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštnino ako se denar naprej pošlje gl. 1,40. Pri zastreljih bolečinah treba nadaljne troške.

Želodčne bolezni, težka prebavljanja pri pomankanju teka, koncanju, rezavič in bruhanju grče in prenapeti želodec, zasliženje, naval krvi v glavi, črevesne bolezni zdravi

**ŽIVOTNI BALZAM
 SALVATOR**

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni.

Cena omotu 12 steklenič 2 gl. 50 nvč., 24 steklenič 4 gl. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni „SALVATOR“ v Varaždinu (Hrvatsko)

EPICARIN

LILJANOVA POMADA

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltrano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na dežel: v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Špitalske ulice šte. 2.

**Polnovplačani akcijski kapital
 K 1.000.000**
 Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu krepanju.

Zamenjava in eskomptuje
 izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje.
 Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. Borra naročila.

Podružnica v Spljetu
 (Dalmacija.)
 Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.
Promet s čeki in nakaznicami.

Restavracija!

Z 1. septembrom t. l. odda se v Gorici, v prav prometni ulici in dobri poziciji, dobro upeljana in znana restavracija pod ugodnimi pogoji v najem. Pri restavraciji je velik senčnat vrt in prostorna dvorana.
 Ponudbe sprejema do 25. t. m.
JOSIP ROVAN, zalagatelj vrhniškega piva v Gorici.

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. občinstvu, da sem cene olja znižal in sicer prodjam:

Oje za luč liter po	28 nvč.
Jedilno olje »	34 »
» » boljše »	36 »
» » najfineje II. »	40 »
» » I. »	44 »
Namizno olje »	48 »
» » bole »	52 »
» » iz Ženeve »	48 »
» » iz Bari »	48 »
» » iz Axa »	60 »
» » iz Nise »	68 »
Milo za kuhinjo od	18—22 nvč.
» » pranje »	26—30 »

Velik izbor toaletnih mil, škroba, sveč, kisa, voščila, vž galie, sode in drugih potrebščin za perice.
 Pošilja tudi na deželo po pošti ali železnici od 5 kg. naprej.
 V zmislu gesla: **Svoji k svojim!** se priporoča
IVAN MILLONIG
 Trst, Trg Barriera vecchia št. 2.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
 Via Giulia št. 7.
 Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

Vinske stiskalnice in mastilnice

se bodo letos težko dobile v Trstu pripravljene, vabim torej čast. posestnike naj jih pravčasno naročijo. V moji zalogi si lahko nekatere ogledajo.
 Ceniki na razpologo.
Živic i dr.
 trgovinska ulica 2, pri trgu vojašnice.

Tovarna za cementne plošče ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.
 Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvogalne plošče od 20 in 25 cm
 po K 2.— □m.
 Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Gulielmo Brod & C.

poznana tvrdka s
POHIŠTVOM
 najelegantnejše vrste
 ZAJAMČENE KAKOVOSTI
 po najnižjih cenah
 Via S. Giovanni št. 14
 TRST vogal Piazza S. Giovanni.
 KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS